

Dagthema: 'Vertrouwen in de toekomst'

Overweging 5 november 2017 – Maruja Bredie

Lector: Thea van Deijl

*"... Eliza Laurillard zegt: 'de kracht van vertrouwen maakt onrust tot rust.'
Ik denk wel dat dit hoopvol is.
Niet alleen voor ons zelf maar ook gezien de onrust om ons heen.
Vertrouwen hebben, vertrouwen geven, vertrouwen delen
heeft dus alles van doen met hoe we daar zelf in staan ..."*

Eerste lezing: psalm 143: 5-8

Tweede lezing, uit: 'Woorden van Boeddha'

Derde lezing: Matteus 10:12-14, 40-42

Openingslied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Vroeg in de morgen, donker was het nog,
zijn wij gegaan, een keer,
nog in ons hart de dichtheid van de nacht.

Jij bent niet die wij dachten.
Uit het vuur riep ons bij naam een stem.
Wij zagen niets. Jij riep: "Ik zal er zijn".

Op licht en schaduw, bomen aan de bron,
op stilte leek die naam.
Een gloed van liefde schroeide ons gezicht.

Om wat wij hoorden
(maar wat hoorden wij?),
om wat op vrijheid leek,
omdat het moest en blijven niet meer kon,

zijn wij gegaan, onstuimig en verward,
om nergens om, om jou -
om liefde over alle grenzen heen.

Een troep die sloft en zwerft, de richting
kwijt.

De nagalm van een stem.
De weerklink van wat woorden in ons hart.

Een slingerende stoet naar goed wijd land.
Een eeuwenlang smal pad.
Een ademtocht, de route van het licht.

Het duizendschone schitterende licht,
een file in de nacht,
een spoor van mensen die de nacht verslaan.

Die strompelen tot waar ? Tot waar jij bent,
in rusten aan de bron,
in gloed van liefde, vuur dat niet verflauwt.

Vroeg in de morgen, donker was het nog,
zijn wij gegaan, een keer,
met niets dan in ons hart: "Ik zal er zijn".

Openingsgedachte

De gedachte manifesteert zich in het woord,
het woord manifesteert zich in de daad,
de daad ontwikkelt zich tot een gewoonte,
en de gewoonte verhardt zich tot een karakter.
Sla dus acht op de gedachte en waar ze u brengt,
en laat haar voortkomen uit liefde,
ontstaan uit begaanheid met alle wezens.

Zoals de schaduw het lichaam volgt, zo worden wij wat we denken.

Als je denkt dat vrede en geluk ergens anders zijn en je rent er achteraan, zul je nooit aankomen.

Alleen wanneer je beseft dat vrede en geluk hier in dit moment beschikbaar zijn, zul je in staat zijn je te ontspannen.

In het dagelijks leven is er zoveel te doen en zo weinig tijd. Je voelt je misschien gedwongen de hele tijd te rennen.

Stop er gewoon mee! Raak de diepste grond aan van het huidige ogenblik en je zult ware vrede en vreugde aanraken.

Lied

1. Geen taal die Hem vertaalt,
geen lied dat bij Hem haalt,
geen god aan Hem gewaagd.
Zijn handen spelen in
op ieder nieuw begin,
geen ander die ons draagt.
Die in de stilte sprak,
het noodlot onderbrak
en baande nieuwe wegen.
Hij is nog niet verstomd,
Hij zoekt naar ons, Hij komt
in mens na mens ons tegen.

3. Als alles is volbracht
zal Hij voor ons een stad
van brood en spelen zijn.

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

2. Het meeste gaat voorbij
maar meer en meer wordt Hij
de toekomst die ons wacht.
Bij Hem is geen verraad,
Hij zelf heeft ons gemaakt,
Hij peilt en proeft ons hart.
Wij leven maar niet echt,
zijn land van rust en recht
aanschouwen wij van verre.
Woestijn is om ons heen
en allen, één voor één,
vervreemden, vallen, sterven.

De stok die ons regeert,
de bek die ons kleineert,
de dood zal niet meer zijn.
Doorschenen van zijn licht,
doorschijnend ons gezicht,
voltooid is ons verleden.
Wensdromen worden waar,
wij spreken met elkaar
een taal van hoop en vrede.

1e Lezing: psalm 143: 5-8 *Een psalm van David*

Ik denk terug aan vroeger dagen, mijmer over uw daden en beschouw het werk van uw handen.

Ik strek mijn handen naar u uit, dorstig als droge aarde.

Eeuwige geef mij antwoord, haast u, mijn kracht is uitgeput.

Houd u niet voor mij verborgen,

ik wordt als wie afgedaald is in het graf. Laat mij in de morgen uw liefde horen, in u stel ik mijn vertrouwen.

Wijs mij de weg die ik gaan moet, mijn ziel verlangt naar u.

2e Lezing – Uit: ‘Woorden van Boeddha’ *vertaling J.A. Blok*

Een mens moet zich haasten tot het goede en zijn gedachten afwenden van het kwaad; als iemand het goede tragelijk doet, hangt zijn ziel nog aan het kwade.

Als iemand zonde bedrijft, laat hem dat niet weer doen, laat hem geen vreugde vinden in zonde; opeenstapeling van kwaad brengt lijden.

Zo iemand goed doet, laat hem dat weer doen, laat hem blijdschap vinden in goed doen; opeenstapeling van goed brengt vreugde.

Zelfs een boosdoener kent geluk, zolang zijn kwade daad niet is gerijpt, maar als zijn kwade daad rijpt; treft de boosdoener het kwade.

Zelfs een goed mens ontmoet kwade dagen, zolang zijn goede daad niet is gerijpt; maar als zijn goede daad rijpt, dan treft den goede het goede.

Laat niemand licht denken over het kwaad, zeggende: het zal tot mij niet komen. Zelfs door het vallen van de druppels wordt het vat gevuld; de dwaas wordt vol van het kwade, al vergadert hij het beetje bij beetje.

Laat niemand licht denken over het goede; zeggende: het zal tot mij niet komen. Zelfs door het vallen van druppels wordt het vat gevuld; de wijze wordt vol van het goede, al vergadert hij het beetje bij beetje.

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Boek, jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven.

In mijn letters staat geschreven
dat alleen de geest doet leven.

Licht en adem is de geest.

Daarom ben ik neergeschreven:

dat je zonder angst zult leven
wat je leest.

Boek, jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven.
Wou je leven met zovelen
hier op aarde, moet je delen:
licht en adem, geld en goed.
Wie maar leeft om meer te krijgen
die zal sterven aan zijn eigen
overvloed.

Boek, jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven.
Mozes heeft de weg gewezen,
hoor de woorden der profeten:
licht en adem zal er zijn.
Als je mens wordt zoals Jezus.
Liefde als een mens aanwezig,
wijn van liefde, brood des levens, zoals hij.

Boek, jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven.-
Niemand weet hij jij moet leven,
nergens staat het opgeschreven,
liefde tegen liefdespijn,
vriendschap tegen duizend vrezen,
zoet dat bitter kan genezen,
mens voor mensen, recht en vrede,
licht en adem, heel veel leven,
mag je zijn.

Vrouw, waar is je broer?
mens, waar is je zusje?
't meeste van een mensenleven
wordt het minste opgeschreven.
Hoe zij trouw zijn aan elkaar,
lijden, sterven, liefde leren,
zouden wij dat ook proberen,
werd het waar.

3e lezing, Matteus 10:12-14, 40-42

Groet de bewoner van het huis dat je binnengaat. Laat jullie vrede over dat huis komen als het dat waard is, maar als het dat niet waard is, laat dan de vrede naar je terugkeren. En als ze je niet willen ontvangen, noch naar je willen luisteren, verlaat dan dat huis of die stad en schudt het stof van je voeten. Wie jullie ontvangt, ontvangt mij en wie mij ontvangt, ontvangt hem die mij gezonden heeft. Wie een profeet ontvangt omdat het een profeet is, zal als een profeet beloond worden, en wie een rechtvaardige ontvangt omdat het een rechtvaardige is, zal als een rechtvaardige beloond worden. En wie een van deze geringe mensen een beker koel water te drinken geeft alleen omdat het een leerling van mij is, die zal zeker beloond worden.

Overweging

Waarom is iemand of iets vertrouwen zo belangrijk voor ons? Waarom maken we ons er zo druk om? We stoppen al onze vooroordelen en soms misplaatste opvattingen in het tegenovergestelde, in het wantrouwen. Daar kun je een hele waslijst benoemen, aangevuld met je persoonlijke en gedeelde ervaringen waaruit blijkt dat je gestelde vertrouwen niet altijd terecht was of misbruikt werd. Je zou zeggen, we hebben dus wel een beetje recht van spreken. Ook het wereldtoneel laat zien dat wantrouwen leidt tot conflicten klein en groot en heel veel kapot maakt in allerlei soorten relaties. Vertrouwen hebben is dus lastig. Vertrouwen hebben betekent je meer open stellen, je kwetsbaar maken, inspiratie zoeken, hulp vragen.

Je kunt het dus eigenlijk niet buiten jezelf neerleggen: 'ja, weet je, ik weet het ook niet meer ik sluit me af - of misschien zelfs op - en laat de boel de boel. Laat ze elkaar maar overhoop schieten. En dichterbij: 'ik wil er niets mee te maken hebben, niets werkt, jammer dan.' Zonder betrokkenheid en zonder begaan zijn met anderen draait de wereld misschien wel door maar langzaam maar zeker vrees ik zonder mensen.

Haast je tot het goede

De Boeddha, lezen we vandaag, reikt ons de volgende gedachten aan: 'een mens moet zich haasten tot het goede en laat hem dat weer doen, laat hem blijdschap vinden in goed doen, opeenstapeling van goed brengt vreugde. Zelfs door het vallen van druppels wordt het vat gevuld, beetje bij beetje.'

Ons aandeel, hoe klein en hoe simpel dus ook telt, helpt mee om het vat van het goede te vullen. Maak je daarin niet klein, een bescheiden handreiking op de achtergrond is ook een zeer welkome druppel. We willen en kunnen niet allemaal op de voorste rij zitten. In de psalm over David lezen we, Eeuwige haast u mijn kracht is uitgeput ik ben even uitgedacht ik weet het even niet meer wat kan ik nou? Wijs me de weg, mijn ziel verlangt naar u. We vragen om hulp, we zoeken steun en willen ons gehoord voelen. Verkleint dat ons aandeel? Nee juist niet, het geeft ons kracht om verder te gaan om deel te nemen, om vertrouwen te geven en te delen. Martin Luther King heeft gezegd: als je vertrouwen hebt, hoef je niet de gehele trap te zien om de eerste stap te zetten. Het is stapje na stapje, beetje na beetje.

Recept met boodschappenlijst

Wil dat zeggen dat een recept met een boodschappenlijst noodzakelijk is om op weg te helpen om te weten wat we kunnen doen? Is dat niet hopeloos betuttelend en denigrerend? Als er één ding is dat ons al eeuwenlang uit allerlei oude teksten en bronnen wordt aangereikt dan is het wel de zogenoemde gouden regel: behandel een ander zoals je ook zelf behandeld zou willen worden.

Ieder van ons zoals die hier zit, weet van binnen welke aspecten daarbij tellen. Het feit dat een ander van je op aan kan, dat je betrouwbaar bent, je aan je woord houdt, respect hebt, goed luistert en nog zoveel meer. We weten als geen ander door de vele keren dat we gekwetst zijn geraakt, waar we belang aan hechten wat voor ons als mens telt en dus ook voor de ander. Vertrouwen ligt aan de basis van gezonde relaties. Zonder vertrouwen is er geen liefde en geen vervulling mogelijk. Je zou kunnen zeggen: vertrouwen heeft te maken met jezelf, met de diepere krachten in het leven en met de ander.

Lao Tse zegt: wie geen vertrouwen in anderen stelt, zal ook nimmer vertrouwen van anderen winnen. Als ik naar mezelf kijk vind ik dit nog wel een puntje. Het loslaten van mijn ervaringen en vooroordelen of misschien van mijn angst om me kwetsbaar op te stellen, lukt bepaald niet altijd.

Daarom tot slot nog de tekst van Mattheus, waarin ik las van: soms ben je welkom soms niet. Willen ze je niet ontvangen, geen punt, schud het stof van je voeten. Ik heb dat vertaald naar: soms lukt het soms niet, maak je daar niet druk om, ga naar een volgend huis. Er komt een volgend moment, een nieuwe kans.

Ervaringen relativiseren

Deze bemoediging is fijn en helpt mij om verder te gaan, los te laten en de ervaringen opgedaan te relativiseren. Rust in de chaos zullen we maar zeggen.

Eliza Laurillard, Nederlands dominee en dichtster zegt: de kracht van vertrouwen maakt onrust tot rust. Ik denk wel dat dit hoopvol is. Niet alleen voor ons zelf maar ook gezien de onrust om ons heen. Vertrouwen hebben, vertrouwen geven, vertrouwen delen heeft dus alles van doen met hoe we daar zelf in staan, hoe we daar invulling aan geven en hoe we dit druppelsgewijs blijven aanvoeren, zodat we dat gaan merken aan de wederzijdse relaties waarin we als mens bestaan. Misschien in de toekomst, maar hopelijk dichterbij.

Ik wens ons allen veel vertrouwen.

Pianomuziek

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in Gods kracht als inspiratiebron
van mijn leven en mijn bestaan,
waardoor goed en kwaad, zin en onzin,
tot werkelijkheid en waarheid leiden.

Ik geloof dat Jezus, naast anderen,
mij heeft willen laten zien wat mogelijk is,
namelijk het bestaan van een liefdevolle wereld,
waarin mensen leven met respect voor elkaar.

Ik geloof dat ik door de geestkracht
van bijzondere mensen, de kans krijg
mee te delen en mee te werken aan een hoopvol
en zinvol bestaan voor ieder mens.

Ik geloof dat het mogelijk is een einde te maken
aan geweld en machteloosheid,
dat mijn godsgeloof niet verdeelt maar bevrijdt,
een samenkomst van de wegen is, die mensen gaan.

Ik geloof in het bestaan van een nieuwe aarde,
waarin ons menselijk bestaan gerechtigt zal zijn,
de mens liefdevol en met open handen
en waarin vrijheid en vrij zijn gemeengoed is.

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Tafellied

Gij die de stom geslagen mond verstaat
van alle stervelingen die wij zijn,
wij roepen u de naam toe van een mens,
Jezus, de zoon der mensen, uw geliefde.

Nooit sprak een mens als hij,
in hem verstonden wij uw bestaan,
de zin van ons bestaan.
Hij is uw woord geweest, hij heeft volbracht
alle gerechtigheid, een mens voor allen.

Om zijnentwil zie ons dit uur bijeen.
Zie alle stervelingen van de wereld,
waar onze doden zijn, verkoold, verwaaid,
vragen wij U - hebt Gij hen nog gezien?

Waarom genadeloos vernietigd worden
de armsten van de wereld, uw geliefden;
waarom wij die met weinigen bezitten
wat allen toebehoort, uw woord niet doen,

geen wereld maken die in vrede is,
een nieuwe orde van gerechtigheid -
Gij die ons hebt gezegd wat leven is:
te doen wat goed is, recht, elkaar bevrijden.

Gij die dit woord ons in gegeven hebt,
een bron van kracht en moed en zeker weten.
Gij die het licht in ons geschapen hebt:
dat niet de duisternis ons overmeestert.

Dat niet het laatste woord is aan de dood,
Gij die tot hier ons vasthoudt in het leven,
Gij die ons afgestemd hebt op uw stem,
Gij die ons hebt geschapen naar U toe,

Gij die ons zocht, nog voor wij om U riepen,
Gij die gezegd hebt dat Gij ons zult vinden,
wij roepen U de naam toe van uw mens,
Israël, deze aarde, uw geliefde.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied

Marieke van Baest

Mijn voeten vertragen, verlaten het pad
Verdwalen in de tijd,
Hun stap is onzeker vol droevige schaduw
Ik ben de richting kwijt

Mijn handen verzaken, vergeten gebaren
Verliezen keer op keer
Hun werk is vergeven gestold hun bewegen
Ik vind geen houvast meer

Mijn ogen verdraaien, verdringen de wereld
Vermijden wat verwacht,
Hun licht lijkt geweken de passie verdwenen
Mijn wezen raakt verstard

En mijn hart draagt de oude beelden
In mijn hoofd klinken woorden van thuis
En mijn oren horen vertrouwde muziek:
Ik wil dansen,
dansen de weg terug naar huis!

Overpeinzing: uit Dhammapada

vertaling Thomas Byron

We zijn wat we denken.
Wat we zijn vloeit voort uit onze gedachten.
Met ons denken scheppen we de wereld.
Hem die spreekt of handelt met een onzuivere geest
volgen de moeilijkheden op de voet,
zoals de wielen de os voor de wagen.
We zijn wat we denken.
Wat we zijn vloeit voort uit onze gedachten.
Met ons denken scheppen we de wereld.
Hem die spreekt of handelt met een zuivere geest,
volgt het geluk op de voet,
onlosmakelijk als zijn schaduw.
Hoe kan een geest vol zorg en onrust de weg begrijpen?
Je eigen onbewaakte gedachten kunnen je meer schade be-rokkenen dan je ergste vijand.
Maar als je ze beheerst, kan niemand je zo behulpzaam zijn.

Actie en informatie

Slotlied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Die chaos schiep tot mensenland,
die mensen riep tot zinsverband.
Hij schreef ons tot bescherming,
zijn handvest van ontferming.
Hij schreef ons vrij, met eigen hand.

Schrift die mensenoorsprong schrijft.
Woord dat trouw blijft.
Dat boek waarin getekend staan
gezichten, zielen, naam voor naam,
hun overslaande liefde,
hun overgaande liefde,
hun weeën die niet overgaan.

Schrift die mensendagen schrijft.
Licht dat aanblijft.
Zijn onvergankelijk testament:
dat Hij ons in de dood nog kent.
De dagen van ons leven,
ten dode opgeschreven,
ten eeuwig leven omgewend.

Schrift die mensent toekomst schrijft.
Naam die trouw blijft.

Zegenbede

Er is balsem voor de gewonde
En brood voor de hongerige
Er is water voor de dorstige
En hoop voor de wanhopige
Er is licht voor degenen di in duisternis zijn
En er is onuitputtelijke zegening voor de oprechte.

Na de viering ben je van harte welkom voor een kopje koffie of thee en een goed gesprek!

De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan De Bijbel in Gewone Taal

© Nederlands Bijbelgenootschap 2014

